

1932. évi október 14

Elfogta a rendőrség a Brassó környékén garázdálkodó rablóbandát

Fiatal, szökött fegyenc volt a vezér — Eddig harminchét betörést és rablást ismertek be — Az orgazdák is hurokra kerültek

Brassó, október 12.

Brassó az egyébként békés és nyugodt város, ahol a 12 órákor városra boruló sötétség ellenére is félelem nélkül mehet haza az ember a vaksötét utcákon, szokatlan szenzációként hat egy jól szervezett és nagyarányú betörőbanda leleplezése.

Közel egy éve annak, hogy Brassó környékét ismeretlen tettesek fosztogatni kezdték. A rendőrség a legerélyesebb nyomozást indította meg, azonban minden hiábavalónak bizonyult. Mert ha már sikerült is a személyeket megállapítani, akkor kevés volt ellenük a bizonyíték s azonkívül állhatatosan tagadtak is. Egy-egy személyt sikerült elcsipni, az azonban ugylátszik, olyan szolidáris volt, hogy nem adta ki sohasem társait.

Az utóbbi hónapokban aztán egymásután ismétlődtek meg a betörések és lopások.

Amelyeket egy és ugyanazon recept szerint követtek el, tehát nyilvánvaló volt, hogy szervezett rablóbanda működik.

A legutóbbi betörést október 2-ről 3-ra virradó éjszaka követték el, amikor betörték a derestyei román templomba, és onnan a perselyekből 3500 lejt loptak el.

Hétfőn délelőtt a nyomozó detektíveknek feltűnt, hogy János Ferenc 21 éves csikmegyei illetőségű lakatos, aki különben közismert és többszörösen büntetett előéletű betörő, nagyobb vásárlásokat eszközölt Brassóban és csak aprópénzzel fizetett. Jánost elfogták, őrizetbe vették és vallatni kezdték. Megmotozása alkalmával ezer lejt találtak még nála csupa 1 és két lejesekből. Az erélyes vallatás során János beismerte, hogy

a pénz a derestyei templomfosztogatásból ered, amelyet társával Bodoki Ferenc 19 éves brassói pékséggel követett el.

Mint bevallotta, Bodoki Sepsiszentgyörgyre szökött. A rendőrség azonnal körözlelevelet adott ki ellene és a sepsiszentgyörgyi rendőrség el is fogta, majd Brassóba szállította Bodokit.

Bodoki és János vallomásaiból aztán világosság derült az egész titokzatos banda működésére.

Bodoki Ferenc, a 19 éves suhanc nemrégiben nagyobb szabású betörést követett el, amiért a törvényszék két évi börtönrre ítélte. Büntetését a nagyenyedi fogházban kellett volna letölteni, azonban onnan két hét múltán megszökött s visszajött Brassóba. Itt találkozott néhány hasonlókorú suhancal, akikkel rövid idő alatt bandát szervezett. Bandája a következőkből állott:

Cristoloveanu Dumitru 23 éves brassói asztalos, Radu Mircea 20 éves festő, Hubert István 35 éves nagyváradi illetőségű bádógos, Imre Róbert 19 éves kárpitos, végül pedig János Ferenc.

A rendőrség néhány napi nyomozás után a banda összes tagját elfogta és megkezdte kihallgatásukat. Bodoki kezdeményezésére

mindannyian beismerő vallomást tettek és kiderült, hogy az utóbbi időben 37 betörést és lopást követtek el Brassóban és környékén.

Ékszereket, pénzt, ruhákat, állatokat és értékpapírokat zsákmányolt a banda, a melynek egyrészt maguk, egyrészt orgazdák helyezték el.

Beismerték, hogy ők követték el Weisortel Hermann Csokrák utca 24 szám alatti lakosnál a betörést, ahonnan egy pénzkazettát vittek el, amelyben 80 ezer lej készpénz volt, azonkívül ékszereket is loptak. Ebből 30 ezer lejt értékű loptak holmit megtalált a rendőrség az orgazdáknál s azt visszaszolgáltatta igazolt tulajdonosának. Heimann Ábram Malomárok 11 szám alatti lakostól 58 ezer lejt értékű fehérneműt, ezüstöt és hangszereket loptak, amelyből sikerült 31 ezer 500 lejt értékűt megtalálni.

A cserkészek táborából, ahova négyezer törtek be, 7 ezer lejt értékű holmit loptak, amelyből 5 ezer lejt találtak meg. Ziske H. kalapostól, Schland börgyárosától, Scheerer Brunótól, dr. Deppnertől, Szakács mézáróstól, Derzi Istvántól, Mania Mamina özevgyasszonytól, az Új szanatóriumtól, Niscor Teodor zernesti bírótól hatalmas összegre rugó értékeket loptak el, amelyeknek nagyrészt szintén megtalálták az orgazdáknál, akik nem csak az orgazda szerepét vitték, hanem pontosan értesítették a betörőket a rendőrség minden lépéséről, szállást adtak nekik és kémkedtek részükre. Az orgazdák

közül eddig Bartha Julia 51 éves 13-as utcai lakosnál, Soss János Pajiste-utcai és Cristoloveanu Gheorghe Malomárok 20 szám alatti lakosnál tartottak házkutatást és a holmik nagyrészt meg is találták.

A fiatal betörők elmondották, hogy nagyszerűen éltek, a külvárosi lakosság nagyon szerette őket, megengedtek nekik, hogy a kertekben, istállóban megbújhasanak, sőt az újságokat, amelyek egyik-másikkal foglalkoztak, mindig eljuttat-

ták hozzájuk. Ha aztán nagyon szorult a hurok a nyakuk körül, megbújtak a közeli barlangokban, erdőkben, ahol már berendezett menedékhelyeik voltak.

A rendőrség hosszas munka után befejezte a nyomozást és úgy a betörőket, mint az orgazdákat, áttették az ügyészségre.

A sikeres nyomozást Bleoca rendőrkomiszár, Vana Joan, Szenté Stefan és Lungu Joan detektívek vezették le.

Csak az alkalmazottak és az igazgatók

A vasúti munkás-betegsegélyző pénztár nem fizeti beteg munkásait

Hova tűntek el a százmillió alapok?

Bukarest, október 12.

Már a vasúti betegpénztár költségvetésének összeállításakor tiltakozó hangok hallatszottak fel a munkások soraiból, akik figyelmeztették az akkor uralmon lévő Jorga-kormányt, hogy az intézmény ilyenformán nem tud eleget tenni hivatásának. Ez már be is következett. A betegpénztár százmillió alapjai ravasz költségvetési művelet után befolytak az államkasszába és onnan ismeretlen célokra valóssággal elpárologtak. Ezzel a segélyintézmény, a „Casa Muncii CFR” működése teljesen megakadt és azzal az indoklással, hogy a belügyminiszter elszedte alapjait, beszüntette a beteg vasutasok törvényileg előírt támogatását.

A betegségekkel, szülésekkel, halálozásoknál járó segélyeket hónapok óta nem

fizetik. Csak az alkalmazottak s főleg az igazgatók kapják meg járandóságukat.

A végsőkig elkeseredett munkásság küldöttségét menesztett Mirto közlekedésügyi miniszterhez. Elmondták neki, hogy a vasutnál történt sorozatos panamák és lopások folytán keletkezett hiányok pótlására a vasutigazgatóság embertelen módon megcsenkitotta béreiket s most még a törvényben biztosított segélyezést is megvonják tőlük.

A dolgozók ezen megrövidítése annál törvénytelenebb, mert a vasut minden szállítmány után öt százalékos szed azon a címen, hogy azt a vasúti betegpénztár utján munkásjóléti célokra fordítja.

A miniszter megígérte, hogy vizsgálatot vezet be.

Megszűnt Magyarországon a statárium

Budapest, október 12

Jelezte már a B. L. is, hogy az új magyar kormány hétfőn minisztertanácsot tartott, amelyen kiszivárgott hírek szerint Gömbös Gyula kormányelnök a statárium megszüntetéséről és szükségtelenségéről beszélt. A minisztertanácsban azonban Lázár igazságügyminiszter javaslatára levették a napirendről a statárium felfüggesztésének kérdését.

Tegnap délután aztán újabb minisztertanács volt, amely ismét napirendre vette az ügyet és rövid vita után megszüntette a statáriumot. A hivatalos lap szerdai száma már egész terjedelmében közli is a felfüggesztő rendeletet, amely szerint a rögtönítélő bíraskodást Magyarországon hatályon kívül helyezik. Ugyancsak közli a hivatalos lap azt is, hogy érvényét veszítette az 1923-ban hozott törvény, mely szerint a táviró-telefon és vasúti vonalak rongálói felett statáriális bíróság illetkezik.

Manoilescu szenzációs nyilatkozata a brassói mérnök-kongresszuson

A kapitalizmus elérkezett katasztrófális fázisába

„Orosz- és Olaszországba bizottságok menjenek ki, hogy az ottani gazdasági rendszert tanulmányozzák”

Brassó, október 12.

Beszámolt a B. L. már a vasárnap összeült mérnök-kongresszusról, amelyen a kormányt Mirto és D. R. Joanesescu miniszterek képviselték. Váratlanul érkezett ez alkalommal Brassóba Manoilescu volt ipar- és kereskedelmi miniszter, akinek keddi vitája kétségtelenül a legszenzációsabb és legérdekesebb mozzanata volt a kongresszusnak.

A gazdasági bizottság, amelynek Manoilescu volt az elnöke, a nemzetgazdaság problémájáról tárgyalt. A vitát Caesar Cristea mérnök expozéja vezette be, amelyben elmondotta, hogy feltartóztat-hatatlannal a kooperatív állam irányába fejlődünk, amely a jövő szervezete lesz. Mi is új forma elé haladunk s ebben éppen a régi államszervezet a hibás. Helyteleníti a javak jelenlegi elosztási rendszerét és új, szervezett nemzetgazdaságról beszél.

Vladescu mérnök a racionalizálásról beszél, majd Manoilescu is bekapcsoló-

dik a vitába.

— A vita során nem emelték ki kellő leg — mondotta — a szovjet gazdasági módszerek érdemét, már pedig azok alkalmasak arra, hogy a racionalizálás révén a nemzetgazdaságot megmentsék. Ezt nem értették meg a polgári államok.

Az egyik mérnök-delegátus közbeszól és azt mondja, hogy

ha ilyen vitákat folytatnak, megeshetik, hogy az egész kongresszus széke-helye Jilavára tevődik át.

Manoilescu: Ha Jilaváról van szó, én vagyok az utolsó, aki megijed. Az ország megmentéséhez bátorságot kell vennünk magunknak.

Ezután az eddigi gazdasági rendszerről, mint idejét múlt valamiről beszél. Az ipari áraknak idomulni kell a mezőgazdasági termékek áraihoz.

Eljutottunk az átalakulás korszakába. A kapitalizmus elérkezett katasztrófális fázisába. Számos olyan ág van, — állapítja meg Manoilescu —, amelyben a ka-

pitalizmus önmagát gyilkolja.

Ha az állam védvampolitikát űz, akkor az árakat is védenie kell, ez pedig országosan irányított gazdasági életet követel meg. De ki végezze az irányítást? Az állam, amely magát is képtelen adminisztrálni? Fel kell készülnünk arra, hogy minden előítélettől mentesen újjászervezzük magunkat.

Manoilescu ezután fenti beszéde értelmében határozati javaslatot olvasott fel, amelyet ugyanugy, mint egész felszólalását, a kongresszus résztvevői viharos tapsal honoráltak.

Leon elnök a határozati javaslattal kapcsolatban indítványozta, hogy egy-egy mérnök-delegációt küldjenek ki Olaszországba és Szovjet-Oroszországba, hogy ott tanulmányozzák a gazdasági újjászervezés új formuláit.

Manoilescu helyesel. St. Mihaescu vitába száll vele és rossznak tartja az orosz öt éves tervet.

Manoilescu beszéde óriási szenzációt keltett.

Amnesztiát kért egy politikai logoly részére — őt is elítélték

Arad, október 12.

A nemzeti-parasztpárt első uralomra-jutása után Aradon a munkásság nagygyűlést tartott a kormány által ígert politikai amnesztiára sürgetésére. A gyűlésen Müller Kálmán temesvári munkásvezér éles szavakkal bírálta a kormányt és szöszegéssel vádolta, majd követelte az amnesztiát és Bujor letartóztatott munkásvezér kiszabadítását. Emiatt Müllert beperelték s az ügy most került a törvényszék elé. A vádlott védője kérte a tárgyaláson, hogy rendeljék el Vajda miniszterelnök, Maniu és Mihalache beidézését, hogy azok bizonyítsák, miszerint a kormány annak idején tényleg tervbe vette a politikai amnesztiát. A törvényszék a védő indítványát visszautasította és Müller Kálmánt igazgatás miatt 15 napi fogházbüntetésre ítélte.

Salamoni ítéletet hozott a írancica csendőrkaplár

Kié is a liba?

Páris, október 12

Salamoni bölcseséget tanúsított a napokban egy csendőrkaplár a kis Charron faluban. Egyik falusi asszonv panasza ment a csendőrségre, hogy szomszédasszonva ellopott tőle egy libát. A szomszédasszonv viszont mereven tagadott és dühösen szidalmazta a „rágalmazót”. A csendőr nagy zavarban volt, hogy a perlekedők közül kinek adjon igazat. Végül salamoni gondolata támadt.

Fogta a libát és letette az ut közepére, pontosan egyenlő távolságra a két asszonv háza között. A szárnvas azonnal megindult a panaszos háza felé, ami elég volt bizonyítéknak és a csendőr vissza is ítélte neki a libát.

Meghalt gróf Klebelsberg Kunó a volt magyar kultuszminiszter

Budapest, október 12.

Kedden este a budapesti Korányi-klinikán 58 éves korában meghalt Klebelsberg Kunó gróf, volt kultuszminiszter. Körülbelül egy hete, hogy paratífuszban megbetegedett. Beszállították a klinikára, azonban a legnevesebb tanárok beavatkozásai ellenére sem lehetett megmenteni.

A korán elhunyt Klebelsberg gróf 1921-ben az első Bethlen-kormányban belügyminiszter lett, majd 1922-ben átvette a kultuszminiszteri tárcát, amelyet 1931-ig, a Bethlen-kormány lemondásáig meg is tartott.

Belügyminisztersége alatt leszerelte a különítményeket, míg kultuszminiszterségének idejében mintegy ötezer iskolát épített, megteremtette a szegedi és pécsi egyetemet, s felépítette a debreceni is. Ő volt az, aki megszüntette a numerus clausus felekezeti szakaszát. Klebelsberg, mint egyetemi tanár is ismert nevet szerzett magának, főleg kulturisztóriai téren. Megalapította Berlinben, Rómában és Párisban a magyar kollégiumokat és kibővítette a bécsi is.

Rengeteg kül- és belföldi tanulmányi ösztöndíjat alapított s nagy barátja volt a sportoknak.

Jégeső Pápán

Budapest, október 12

Pápa dunántúli városban tegnap délután hat órákor óriási vihar pusztított Villámok és dörgés kíséretében több, mint fél óráig mogorónagyvságu jégeső esett. Az égi háboru után az utcák fehérek voltak a jégzemekből.

Egy szerencsétlen flótás pályafutása a bártól a felhőig — és vissza

Évekig tartotta izgalomban Milanót egy szélhámos „szenzációs” felfedezése

Milánó, október 12.

A huszadik század megmutatta, hogy nincs lehetetlen. Azok a meg nem is olyan régén elérhetőnek látszó találmányok, melyekről Verne Gyula álmodott ifjúsági regényeiben, rövid néhány évtized alatt csaknem kivétel nélkül megvalósultak, sőt a feltalálók fantáziája nem egyszer felülmúlta még az író legmerészebb elképzelését is. Jött Edison és vele a villamosság, a gramofon, jöttek sorra a bámulosabbnál bámulatosabb gépek, az autó, a repülőgép, a tengeralattjáró... jött Marconi, a drótnélküli távíró, a rádió... és jött végül Marconi kiváló „tanítványa”, az alig harmincéves professzor Carlo Primo Toti.

A LÉGKÖRI ELEKTROMOS SÁGTÓL A RÁKGYÓGÍTÁSIG

A kiváló „tudós” 1923 őszén került Milánóba, akinek szüksége volt üzleti összeköttetésekre, pénzemberekre. Rövidesen akadnak néhányan, akik a fiatal tudós támogatására szívetek, hiszen páratlan garanciát tudott nyújtani hitelezőinek, a tudományát, a találmányát.

Toti találmányával pedig csakugyan érdemes volt foglalkozni. Nem kisebb dologról volt ugyanis szó, mint arról, hogyan lehet a Toti-féle „motorionico” segítségével ipari célokra felhasználni a légköri elektromosságot.

Az első, akit sikerült tudományos kísérleteinek rendkívüli horderejéről és találmánya új korszakot ígérő jelentőségéről meggyőzni, Angela Gambale asszony volt. A vagyonos urinő csakhamar tekintélyes tőkét bocsátott a „professzor” rendelkezésére.

FELFEDEZIK A FELFEDEZŐT

Toti újult energiával látott a nagy munkához. Milánó egyik elővárosában, Milaninóban bérelt ki butorozott villalakást, amelynek több szobáját laboratóriummá és gépteremmel alakította át.

Csakhamar megérkezett a tudós felesége és gyermekei is. Az egyik villában lakott a család, a másikban pedig Toti kibővített laboratóriumát helyezték el.

Egymás után szállingóztak innen is, onnan is a pénzemberek, mint az éjjeli pilangók a lámpafény felé és csakhamar valóságos kis betéti társaság alakult a korszakalkotó találmány tökéletesítésére és értékesítésére: a tőke felfedezte a felfedezőt...

EPUL A NAGY ELEKTROMOS VEVŐÁLLOMÁS

A tudós ki akarta érdemelni a beléje helyezett bizalmat és dolgozott fáradhatatlanul reggeltől estig. Időnkint, amikor kísérleteiben újabb lépéssel jutott előbbre, meghívta finanszírozóit és beszámolt nekik az elért eredményekről. Mozgásba hozta fantasztikus gépeit és a jelenlevők saját szemükkal győződhetek meg arról, hogy csakugyan sikerült Totinak a „motorionico” segítségével laboratóriumába varázsolni a légköri villamosságot.

Most már csak a nagy elektromos vevőállomást kellene megépíteni — mondotta Toti, — de hát ahhoz sok pénzre van szükség...

A finanszírozók között megindultak a tanácskozások. Gondolkoztak néhány napig és Toti időközben elutazott Rómába, hogy az ott időző „mesterének”, Marconinak beszámoljon elért eredményéről. Néhány nap múlva a feltaláló ismét visszakerült Milaninoba és — mint mondta — Marconinál hagyta a terveit és számításait áttanulmányozás végett... és alig egy hét múlva lelkes hangon távirat érkezett Totinak Rómából, amelyben Marconi gratulált eddigi eredményéhez és további munkára serkentette.

A táviratnak nem várt eredménye lett. A pénzemberek felhagytak minden kétséggel és néhány nap múlva már megkezdődött a nagy elektromos vevőállomás építése Varese mellett a Monte Sacron.

A NAGY KÉTSÉG

Múlt év decemberében készen állt a nagy mű, amelynek csodájára járt az egész környék, a feltaláló azonban udvariasan, de a leghatározottabban elzárkózott a nyilvánosság elől.

Az újságírók azonban szenzációs cikkekben számoltak be a nagyjelentőségű találmányról. Az újságok híradása nyomán most már a tudósvilág is kezdte felfigyelné a Toti mögött álló tökéscsoport mindjobban sürgette a találmány patentirosztását és bemutatását. Annál inkább szükségesnek látták a pénzcsoport egyes tagjai néhány szakember meghí-

vását. Hosszas harc után kénytelen volt beleegyezni Toti, hogy találmányát bemutassa egy szakembernek és megállapodtak Adolfo Campetti, a paviai egyetem fizikaprofesszorának személyében.

TOTI CSALÁSON ÉRIK

Nagy előkészületek után végre megtörtént a találmány bemutatása, amelyen részt vett Campetti professzor is, továbbá néhány újságíró.

Campetti addig nézte a gépet, amíg meg nem fejtette a rejtélyt... Felfedezte ugyan is, hogy az az áram, amelyet a feltaláló, mint légköri elektromosságot tüntetett le, nem más, mint a helyi villanytelep által szolgáltatott 150 voltos váltóáram, amelyet Toti egy rejtett vezetéki drót segítségével juttatott a „motorionico” árammérőjébe.

Campetti megállapítása bombaként hatott a jelenlevőkre és kis hiba volt, hogy a becsapott pénzes társak meg nem lincseltek az olasz Edisont.

Toti azonban még ilyen körülmények között is pénzt szerzett. Ponti személyében megtalálta utolsó áldozatát, aki rövid idő alatt több mint 12 ezer lírát bo-

Lehullt a lepel a 35 ezer dolláros valutacsempészésről

Budapesti nagykereskedők adták Rockensteinnek a valutát

Budapest, október 12.

A Magyarországról kiinduló és Németországra, sőt Romániára kiterjedő szabványos valutacsempészés és rablás ügyében szenzációs fordulatok történtek. Mint azt már a B. L. is jelezte, Bauer Máriát és a hálókocsi főlké személyzetét Bécsbe szállították, hogy ott Szekulesz szembesítsék őket. A szembesítésnek szenzációs eredménye volt.

Horváth Sámuel hálókocsi-kalauz ugyanis kétséget kizáróan felismerte Szekuleszben annak a két fiatalembernek egyikét, akik Bauer Mária főlkéje

csatott rendelkezésére. Toti ekkor Rómába utazott, ahol több kiváló szaktekin-télynek akarta bemutatni találmányát! El is hitette új barátjával, hogy utja óriási sikerrel járt: és szerény néhány sorban újabb pénzt kért. Hol 3000 lírát, hol 5000 lírát.

Es Ponti küldte szorgalmasan a nagy összegeket!

TOTI — SZERENCSETLEN FLÓTÁS

Április végén érkezett az utolsó levél Rómából. Azután hosszú időre csend lett. Ponti hiába írt, hiába kért, hiába fenyegetőzött: válasz nem érkezett.

Es ugyanígy járt Toti felesége is, aki hiába várta haza az urát.

A kétségbeesett emberek végül a rendőrséghez fordultak, amely azonnal megindította a nyomozást. Hamarosan kiderült, hogy Toti április végén nyomtalanul eltűnt Rómából...

Azóta is keresik.

A nyomozás során természetesen — elsőként az eltűnt „feltaláló” feleségét hallgatták ki. Kiderült ugyanis, hogy Toti „professzor”, Marconi „tanítványa”, soha életében nem tanult sehol fizikát vagy matematikát és Marconi soha nem is látta. A távirat pedig — hamisítás.

Az asszony, az eddigi megállapítás szerint teljesen ártatlan, mert azt igazán nem veheti tőle senki rossz néven, hogy elhallgatta az ura igazi foglalkozását. Toti ugyanis jazz-flótás volt a Riviérán, mielőtt Milánóba jött.

Azt, hogy most hol lehet Toti, senki sem tudja. Állítólag Párisban látták a napokban, ahol ismét egy jazz-ben játszik: flótázik.

Matolay Géza dr.

A szája kellemetlen szaga

visszatartólag hat. Csúnya színű fogak a legszebb arcot is elégtelenítik. Mindkét szépséghibát néha már egyszer használata után eltűníteti a csodásan üdítő ízű Chlorodont-fogpép. A fogak már rövid használat után elefántcsont fényt nyernek. Próbálja meg először egy tubussal. Mindenütt kapható. Ezen hirdetés beküldése ellenében ingyenesen küld egy próbatubus Chlorodont-fogpépet a Chlorodont S. A. R. cég, Braşov, Ciocrac 2.

mindig átpártoltak hozzájuk. Egész csapatrészek fegyverestől-mindenestől pártoltak át a kommunista táborba. Újabb washingtoni jelentés szerint jelenleg Shantung tartományban dühöng legnagyobb erővel a vetélykedő kínai tábornokok polgárháborúja. A halottak száma sok ezerre rug.

Mandzsuriában kínai felkelő csapatok harcolnak a japán hódítók ellen. Az Északmandzsuriában táborozó kínai csapatok parancsnoka Suching-Wen tábornok, újabb kétszáz előkelő japán hivatalnokot és kereskedőt cipelt el tusz gyanánt.

Ilvenek a négyszázmillió emberlakta kínai birodalom belső viszonyai és így érthető, hogy a körülbelül negyvenmillió japán nemzet rablőhadjárata ellen alig tudnak védekezni.

Október 15-én pont éjjélkor a fürdőjegyek érvénytelenek

Illetékes helyről származó értesülésünk szerint az október 15-ig meghosszabbított érvényességű fürdőjegyek pontosan az október 15-ről 16-ra virradó éjszaka 24. órájáig érvényesek, azaz éjjél az utasoknak meg kell érkezniük. Akit ezután a vonatban találnak, megbüntetik és új jegyet kell váltania. Ennek elkerülése céljából a kérdéses időben utazók tegyenek jelentést a kalauznál és váltsanak jegyet attól az állomástól, ahol éjjélkor tartózkodik a vonat.

A La-Mancheban összeütközött két hajó

Az egyik elsüllyedt

London, október 12.

Ma délelőtt a La Manche csatornában a London és Buenos-Ayres között közlekedő „Afie Star” angol gőzös összeütközött a teljes sebességgel haladó „Charente” nevű norvég hajóval, amely Bordeaux-ból Oslo felé igyekezett. Az összeütközés borzalmas erejű volt. A „Charente” elsüllyedt, utasait és legénységét azonban sikerült megmenteni. A másik óceánjáró is súlyosan megsérült, de nagynehezen sikerült bevontatni a doveri kikötőbe.

— Nehéz székülésben szenvedők, akiknek az agyvértdudulás, a fejfájás és szívdobogás, az emésztési zavarok és különösen a végbélbajok teszik az életét nehezzé, igaznak reggel és este egynegyed pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Klinikai vezető orvosok igazolják, hogy a Ferenc József viz műtétek előtti és utáni időszakokban is nagyértékű hashajtónak bizonyul. A Ferenc József keserűviz gyógyverszárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Fellázadt egy ir város az angol önkény ellen

London, október 12

Belfastban, a nagy ir munkásvárosban az éjszaka újabb zavargások voltak. A melyek már polgárháború jellegét öltötték fel. Először ötezer munkanélküli vonult fel, megtámadták és lefegyverezték a kisebb rendőrsztagokat, majd a lakosság segítségével torlaszokat építettek és lövészárkokat ástak. Késő éjszaka kétezer rendőrvonult ki ellenük, de a tüntetők száma ekkor már 15 ezerre szaporodott.

A tüntetők nagy része löfegyverrel rendelkezett. Szabályszerű tüzharc keletkezett, majd a rendőrök, akik újabb erősitéseket kaptak, szuronyrohamot intéztek a tüntetők ellen. Nemsokára páncéltörők és gépfegyveres sztagok vonultak fel, a munkásnévzet minden bejáratát drótsó-vénnyel zárták el és hozzáláttak a zendülők leveréséhez.

Eddigi jelentések szerint az utcai harcoknál 3 halottja, 50 súlyos és többszáz könnyű sebesültje van.

Ne kísérletezzon egészségével. Kérjen Ön is kimondottan eredeti „OLLA” GUM-ot! Ovszert, mely megóvja egészségét

A Mennyei Birodalom földi tragédiája

Harcban állnak egymással a kínai tartományok

Páris, október 12.

A „Le Matin” távolkeleti tudósítója, aki az utóbbi időben bejárta Kínát, páratlanul érdekes leírást közöl a „Mennyei Birodalom” jelenlegi zilált állapotáról.

Kína most nagyjából négy különálló részre oszlik, amelyek mindegyike elkeseredett harcban áll a másikkal. Az első a nankingi tartomány, ahol az ugynevezett „központi kormány” székel. Elméletileg ez lenne az egész birodalom központja, valójában azonban a tartomány határain túl nincs tekintélye és hatalma. A második Kanton, ahol önálló köztársasági kormány viszi az ügyeket. A harmadik Peking, és környéke, utolsó menedékhelye az egykor hatalmas Ciang-Hsu Liang tábornoknak. Végül a negyedik részhez számíthatók a birodalom összes többi tartománya, amelyekben egész sereg tábornok és helyi katonai parancs-

nok tart fenn hadsereget és harcol egymással, azonfelül pedig a „Vörös-Kína” ellen.

Fbból a negyedik részből ugyanis hatalmas területeket foglal magában. Szovjetkína. Voltakép öt, bár nem egyvással mellett fekvő tartományból áll, amelyek teljesen önállóan és szovjetrendszer alapján rendezkedtek be. Vezetők képzett. Oroszországban, Németországban és Amerikában tanult emberek. A „sárga-szovjetek” saját bankokat nyomatnak Marx és Lenin arcképével. Ciang-Kai-Sek, a nankingi kormány feje, már számtalanszor megkísérelte, hogy a „sárga-vörösek” leverje és sokszor indított hadsereget ellenük. De a hadjárat minden esetben sikertelenül járt, mert a kínai kommunisták jól felfegyverezték — lehet, hogy orosz segítséggel — azonfelül az ellenük küldött kormánycsapatok katonái

Bucsu a t. Háztól és a folyosótól

Sötétség borul a Metropolia dombjára

Bukarest, október 12.

Még egy utolsó körseta a t. Ház folyosóján, ebben a rendkívüli szesszióban.

A külpolitikai események pánikot keltő következtetése, a Titulescu-ügy, a lumen-ügy biztosan hozzájárultak a parlament bezárásának a siettetéséhez.

Az ülészak különben úgy elnyúlt, hogy bezárására már senki nem gondolt. Nvári szabadságukat amugy is feláldozták a politikusok és újságírók...

★

A képviselők katasztrófát szimatolnak a levegőben. Az utóbbi napok oly dusak voltak az eseményekben, hogy semmi sem lepné meg őket.

— Hallotta? Bezárják a Házat?

— Lehet hogy igen, lehet hogy nem.

A büffé is szokatlanul kihalt.

A folyosók csendesek.

A Házban néhány hónapra várja az ülés megnyitását. Álmos, nehézkes atmoszféra.

Végre hosszas huza-vona után Simian alelnök megnyitja az ülést.

A folyosókon reménytelenül, kietlenül berregnek a csengők, a kvestorok körbe futnak a folyosókon és szavazni küldik a kényelmes kerevetekben bóbiskoló deputátokat. Az ajtónállók monoton, pincehangon kiáltják:

— Szavazni képviselő urak! Szavazni képviselő urak!

Benn az ülésteremben ezalatt megkezdődik a szavazás. Simian alelnök gépiesen morogja el a törvények címét. A képviselők pedig szakadatlanul körbejárnak az urnák előtt.

Tipikus szavazó gép. Számolják a szavazó képviselőket. A csengők szakadatlanul berregnek. Harminchárom, harminnégy. Nincs több szavazó. Am a törvényekre szükség van...

A szolgák kiürítik az urnákat.

Draghici titkár számol. Simian alelnök enuncijálja:

— A ház 128 szavazattal 2 ellenében megszavazta a... törvényt.

Tiszta szemfényvesztés

„És nincs megállás Mintha a törvényhozás zsilipieit rtyitották volna meg. Tömegével szavazzák a törvényeket. Az ellenzék nem is törődik már a dolgok menetével.

Az ülésterem egyik bejáratánál két apró ember áll egyénas mellett:

— Junian és Goga. Gunyosan mosolyognak. Elindulnak a folyosón. A büffében egy asztalhoz telepednek.

— Ahá az összecsküvők. Szóval megvalaki közelemben. Gogára és Junianra célozva. Egy többségi. Egy másik gunyosan toldja meg:

— Ennek a kettőnek is felkophat az álla, hogy Titulescu belépett a kormányba...

★

Hat óra tájban megérkezik Vajda miniszterelnök. Zúgó tappsal fogadja a többség. Hiszen néhány órával előbb még mindenki azt hitte, hogy Vajda benyújtotta a kormány lemondását.

Ha pedig Vajda lemond, akkor fuccs a képviselői mandátumnak.

De Vajda itt van. Ott ül a miniszteri pad élén. Ott ül, tehát ma bezárják a szessziót. Ha a parlament nem ülésezik a kormány bukása is nehezebben következhet be. Nincs veszély.

Félhétkor megáll a szavazógép. Minden erejét kiadta. Vajda feláll. Taps. És a miniszterelnök távirati stílusban felolvassa az ülészak bezárásáról szóló királyi dekrétumot. Semmi ünnepélyesség, semmi ceremónia. Olyan ez, mint egy szomorú, fáradt kézlégvintés. Talán soha parlamenti szesszió annyira nem fárasztott ki kormányt, képviselőket, újságírókat, mint ez.

Amikor Vajda befejezi rövid beszédét, Maniu hozzáírat, hosszan, melegen rázza meg a kezét. Mintha mondaná neki:

— Ne haragudj Sándor... tudom, hogy ezt miattam tetted... miattam tartottad a hátad...

A miniszterelnök pedig irattáskáját hamarosan hóra alá csapva, elsiet. Az ülésterem: hamarosan kiürül. Mint iskolából, az előadás végeztével a gyermekek, úgy tódulnak a kijáratok felé a képviselők. Pár perc és minden elcsendesedik az ülésteremben, a folyosókon, a büffében. A büffés, a képviselőházi fodrász, az öreg trafikusszámolnak, csomagolnak. Le vannak hangolva. Vége egylőre a szezonnak.

Lenni a gyorsíróknál, a gépirónál, a gyorsírók hosszasan búcsúzkodnak. — Ugyanez a telefonközpontban.

A kijáratnál ajtónállók, rendőrök, ruhafárosok, szolgák állanak sorban...

Maniu Gyula balad el előttük:

— Ti is itt vagytok gyerekek? — fordul hozzátok. — Egy kis baj van, nincs nálam pénz. Holnap ha felveszem a napi-díjamat, legyek itt.

A rendőrök kórusban jelentik ki:

— Mi nem leszünk itt holnap. Elnök ur, Maniu mosolyogva turkál a zsebeiben.

Előkotórász vagy ötszáz lejt és öt ember között elosztja.

— A többiek legyenek itt holnap. Most egy kraicár nélkül hagytatok... Taxira se maradt pénzem.

Az egyik rendőr észhez kap és boldogan nyitja Maniu felé az imént kapott szárazat:

— Tessék Elnök ur, holnapig szívesen kölcsönzők száz lejt.

Maniu mosolyogva átveszi a pénzt és így szól:

— Nem akarom elrontani az üzletedet, hát elfogadom. És holnap légy itt te is...

★

A Mitropolia dombjára felvezető úton közben oltogatni kezdik a lámpákat. Sötétség borul a Házra, az igen t. Házra. Hátszegi Ernő

Megverték a marosvásárhelyi dráma életben maradt egyik szereplőjét

Ötven főnyi tömeg akarta meglincselni Fodor Rózát

Marosvásárhely, október 12.

Részletesen beszámolt a B. L. arról a kegyetlen gyilkosságról, amelynek áldozata Bogács János marosvásárhelyi péklegény volt, akit Kászoni Tivadar nevű társa féltékenységből tett el láb alól. Mint ismeretes, a gyilkosságnak szemtanúja volt Fodor Róza is, akiért az egész dolog történt. A vizsgálóbíró Kászoniival együtt a nőt is letartóztatta, azonban ma szabadlábra helyezte.

Fodor Róza megtörtén a múlt napok eseményeitől hazafelé igyekezett a fogházból, amikor a meggyilkolt Bogács egyik barátja meglátta és heves szemrehányások közepette véresre verte. Fodor

Róza nagynehezen kimenekült támadója karjaiból és lakására menekült. A városban azonban hamar híre futott, hogy a szerelmi dráma hősnőjét kiengedték a börtönből és rövid idő alatt közel 50 főnyi tömeg gyűlt össze a nő lakása előtt, ahol meglincselését követelték. Fodor Róza rejtéskuton menekült meg a tömegből és a rendőrségen keresett menedéket, ahonnan, miután az emberek kedélyét lecsillapították, szabadon bocsátották.

Egyébként a szerencsétlen áldozat holtteste még mindig elföldeletlenül hever, mert a vidéken lakó család részéről a rendőrség többszöri felszólítása ellenére sem történt semmi intézkedés a temetést illetően.

„Rendben” megy minden — ne panaszkodjunk

Ebben a hónapban nem lesz deficit

Bukarest, október 12.

A pénzügyminisztérium által tegnap kibocsátott hirtatalos statisztika október hónapról igen kedvező adatokat közöl. Eszerint ebben a hónapban, október 10-ig bezárólag 580 millió lej folyt be, ebből csak 10-én 61 millió volt az állam bevétele. Ezekből az adatokból tehát arra lehet következtetni, hogy az állam novemberben 1600—1700 millió lejt vesz be, plusz a Monopol pénztár mintegy 200—250 millió lejre rugó bevétele. E két tétel kétmilliárd lejt, tehát a költségvetés ebben a hónapban nem zárulhat deficitel.

Ez azonban kétséges, tekintve, hogy az októberi eredményeket nem tekinthetik mérvadónak. Ugyanis októberben a termés értékéből él az ország és így a pénz forgalomba jön, azonban csak ennek a hónapnak a folyamán. Példos, hogy novemberre nem tudja majd a kormány ilyen egyensúlyban tartani a költségvetést.

Németországot is meghívják a londoni értekezletre

Ha Németország lemond a revízióról — elismerik fegyverkezési igényeit

London, október 12.

A leszerelés és a német fegyverkezési követelések ügye az újabb jelentések szerint jelentős lépéssel haladt előre. Leszerelés ugyan nincs, de a győztes hatalmak körében tegnap először nyilatkozott meg a hajlandóság arra, hogy a német igényeket legalább részben kielégítsék.

Herriot hír szerint péntekig Londonban marad MacDonalddal folytatandó tárgyalásai során megállapítják, hogy a nagyhatalmak közötti „kis leszerelési konferenciát” hol tartják meg. A Times, genfi tudósítás alapján azt írja, hogy az értekezletet a legkorábban a jövő hét elejére hívják össze Genfben és Amerika is részt vesz rajta.

Párisi jelentés szerint a Matin úgy értesült, hogy MacDonalda Herriot látogatása után a német külügyminisztert is meghívja Londonba. A legszencziósabb hírt azonban az Echo de Paris közli. Eszerint a német fegyverkezési ügyében új fordulat készül. MacDonald újabb tervezet dolgozott ki, amely szerint Németországnak nemcsak elvben, hanem ténylegesen is biztosítanak a fegyverkezési

egyenjóságát, ha nem is mennyiségi, de minőségi téren. Ez annyit jelent, hogy a német hadsereg is felszerelheti magát azokkal a fegyverekkel, amelyekkel eddig csak a győztes hatalmak rendelkeztek. A „támadó fegyverek” elnevezés alá foglalt harcieszközökről van szó, tankokról, bizonyos kaliberű ágyúkról, bombavető repülőgépekről stb., amelyeket tiltottak Németországnak. Mennyiségi téren, azaz a katonai létszám és a fegyverek mennyisége dolgában azonban továbbra is fennállnának a megszorítások.

Ez lenne az első lépés a német fegyverkezés engedélyezése felé. A francia lap híret hivatalosan még nem erősítették meg és azt sem lehet tudni, hogy Franciaország megadja-e a beleegyezését. Mindenesetre a leszerelési tárgyalások kezdenek eredménnyel járni: felfegyverzik Németországot is.

Újabb londoni jelentés szerint MacDonald javaslata politikai fegyverszünetet is tartalmaz. Németországnak köteleznék magat, hogy bizonyos számú éven belül szöba sem hozza a natárrevízió kérdését. Az Echo de Paris megemlíti, hogy

SPECIALITÁS
Eau de Cologne
D'ARGY

amelyeknek elbűvölő illata
elénkít és fascínál!

TOUTES LES FLEURS

CHER AMOUR

TAIFUN

Mijiko

Cherie Mar

Délire

MAJESTIC

Laval már 1931-ben a MacDonaldehoz hasonló ajánlatot tett Németországnak, amelyet akkor Brüning kevének talált és visszautasított.

Kedden délelőtt hosszas tanácskozás folyt le MacDonald, Dawis amerikai leszerelési delegátus és Hepburn tengernagy között a leszerelési kérdésekben. Főleg azt vitatták meg, hogyan lehetne az angol tervezetet és a Hoover-féle emlékeztet javaslatot összeegyeztetni.

Gömbös 100 pontban ad programot

Budapest, október 12

A képviselőház kétnapos rendkívüli ülészakának megnyitása után, kedden este az egységespárt ismét értekezletet tartott, amelyen Pesthy Pál dr., a párt elnöke megköszönte Gömbös miniszterelnöknek a parlamentben elhangzott átfogó erejű kormányprogramot. Ez a program a legteljesebb mértékben megnyugtatta az egységes pártot. Gömbös Gyula válaszában jelezte, hogy rövidesen kiadja 100 pontból álló programját is, amely a jövőre vonatkozó teendőket foglalja magában.

Az egységespárt egyébként megegyezett abban, hogy a Puky Endre külügyminiszterre való kinevezésével megüresedett alelnökséget Bessenyei Zénóval töltik be.

97 polgármester mondott le Franciaországban az alacsony gabonaárak miatt

Páris, október 12.

Mint a Matin jelenti, Eure et Loir megye gazdái körében nagy megdöbbenést keltett az a körülmény, hogy a chartresi piacon a múlt szombaton métermázsánként 98 frankra zuhant a gabona ára. Az elkeseredett közvélemény nyomása alatt Dreux és Chateaudun kerületekben 97 polgármester beadta lemondását. Példáinkat a legközelebbi napokban más kerületek polgármesterei is követik. A gazdák több tiltakozó gyűlést tartottak, a melyeken erőiesen követelték a kormány közbelépését a gabonaárak válságának orvoslása céljából.

Mindenütt a békére készülnek Gázlarcot rendelt Potsdam városa a polgári lakosság számára

Berlin, október 12

Potsdam város egész sor intézkedést tett a polgári lakosság védelmére háborus gázáadások ellen. Gázlarcokat vásároltak a tűzoltók és más egységek számára. Továbbá automatikus készülékeket rendeltek, amelyek légítámasztás esetén egyszerre kioltanak minden világosságot a városban.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSO

Október 12-től kezdve bemutatja

„HAZATÉRÉS
A FRONTRÓL”

A háborús szenvedések egy tüktető fejezete
A főszerepekben: Ifj. Douglas Fairbanks
és Roze Hobart.

OKTÓBER 14.

Csikrákos és Csikszentkirály küldöttségbe jött és kérdi:

Meddig tart a hatóságilag támogatott szabadrablás?

Vasilie Grigore és Clinciu ur személye szent és sérthetetlen

Csikszereda, október 12.

A sajtó a hetedik nagyhatalom. Általában azért szokták ezzel a megtisztelő jelzővel illetni, mert amióta csak sajtó van, irányítja és befolyásolja a közhangulatot, sőt meg is teremti. Nálunk azonban a sajtó azért teljesíti holmi nagyhatalmi misziót, mert kifejezést mer adni annak a közhangulatnak is, amelyet állandóan elhallgatnak és meghamisítanak...

Ne csodálkozzunk azon, hogy Csikországbán egyszerre két küldöttség is kereste fel a B. L. csikszeredai tudósítóját. Az egyszerű székelyek bizonyára arra gondoltak, hogy ha már panaszaikat sehol meg nem hallgatják, akkor legalább adjanak azoknak hangot a sajtó útján.

Az elsőszámú küldöttség Csikrákos községből indult el, hogy a B. L. hasábjain keresztül közölje az illetékes hatóságokkal azokat a lehetetlen állapotokat, amelyeket Vasilie Grigore állami iskolai igazgató teremtett a falubeli ifjú generáció nevelése, a felesége pedig a községbeli erkölcsök leülesterése terén.

A panasz röviden és tömören a következőképpen hangzik:

A tanfelügyelőség 1925-ben ültette a község nyakára az új igazgatót, aki regéti lében, egy szót sem tudott növekedni anyanyelvén. Ugyanakkor került az iskolához Zöld Anna is tanítónőnek. A két tanerő igen megkedvelte egymást és hogy a falunak ezzel is jó példát mutassanak, összeházasodtak. A házasság után az illusztris párt véglegesítették Csikrákos községben.

Ezután a helyzet nagyon megváltozott. A falusi iskolából nem a tudomány csarnoka lett, hanem valami egyéb. A direktor ur a nagyobb és erősebb gyermekeket az erdőbe küldöztette fájrt s ott dolgoztatta őket estig. Ha pedig a favágásban elfáradt gyermekek nem készültek el, akkor repülték e pofonok és hullottak az ütegek. Megőrizték, hogy csikorgó hidegben órákig térdeljenek jégén egyik-másik tanítványát ez a kiváló pedagógus.

Arról sem felejtkezett meg, hogy a tanítványok szüleit a maga módján megadóztassa. Iskolakönyvek, füzetek, írószerek beszerzése címén 100–200 lejes összegeket szedett be a gyermekeknek hitvány irkákát és tollhegyeket adott a falun hatalmas értéket jelentő összegek ellenében. Aki panaszkodni mert — annak jobb lett volna meg sem születnie erre a világra.

Amíg a direktor ur ilyen modern pedagógiai elvek alapján csepegtette a tudományt a csikrákosi sűrűlőnyek fejébe, felesége, született Zöld Anna, egészen más módon tette ismertté a nevét a községben. Tanítani nem sokat tanított, legalább is az iskolában nem, de iskolán kívül annál inkább közreműködött a csikrákosi ifjúság erkölcsének pallérozásában. Röviden és diszkrétan: állandóan udvarlókkel vétette körül magát és lakásán olyan orgákat folytatott, hogy a csikrákosi bennszülöttek keresztet vetve mentek el a ház előtt.

Feljelentést feljelentés után adtak be az illetékes hatóságoknál, de eredményt — ez csiki recept — soha nem értek el. Vagy három hónappal ezelőtt a direktorné önagyságának egy kisse pikáns fényképe került forgalomba s rövidesen kiderült, az efféle „aktífvételekből” egész sorozat kering a faluban.

A csikrákosiak erre új memorandumot szerkesztettek és mellékeltek a fényképfelvételeket s az egész paksamétát Tetu dr. vármegyei prefektushoz adták be, aki a tanfelügyelőséget utasította a legszigorubb vizsgálatra.

Azóta eltelt egy hónap. Nem történt semmi intézkedés. A direktor ur veri a gyermekeket és zsarolja a falut, a felesége pedig valószínűleg új pózokat eszel ki a legujabb felvételekhez...

A csikszeredai tanfelügyelőségen pedig valószínűleg megbotránkoznak az akta mellé csatolt felvételben s azért nem érték rá az egyébként rendesen lefolytatott vizsgálat után a szükséges megtorló intézkedéseket is megtenni.

A küldöttség vezetője a panaszokat ezzel a kijelentéssel zárja le:

— Kénytelenek leszünk mi elkergetni a faluból ezt a házaspárt, mert azt már tovább nem tűrjük el, hogy a gyermekeinket olyan emberek tanítsák, akiket tisztességes társaságban egy pillanatig sem lehet megfűteni...

A második küldöttség a csikszentkirályi

rasuti munkásoké. Panaszuk a következő:

Kilenc hónappal ezelőtt került a csikszentkirályi vonalszakasz élére Clinciu munkafelügyelő. Ez aztán azt a rendszert vezette be, hogy aki nem adott neki sápot, azt egyszerűen kitette a munkából. Többször feljelentették, de amikor a vizsgálóbizottság kiszállt, Clinciu ur leterroizálta a munkásokat azzal, hogy aki ellene mer vallani, azt azonnal kirugja. Így aztán Clinciu mester mindig megszabadult a konzekvenciáktól és vigan baszkodott a maga kis zsaroldájában a szerencsétlen pályamunkások bőrére.

Legutóbb az egyik pályafelügyező kisse a körme alá nézett Clinciunak s vizsgálatot

kért ellene. A vizsgálati jegyzőkönyvet azzal az előterjesztéssel küldötték Bukarestbe, hogy a csikszentkirályi pályaszakasz harambusáját azonnal helyezték át.

Az áthelyezés azonban elmaradt. Clinciu ur pedig zsarolja tovább a szerencsétlen munkásokat.

A két küldöttség panasza a nyilvánosság elé teregetjük. Ha már nem is intézkedik senki, aki illetékes volna ezekben az ügyekben, legalább tudják meg mentől szélesebb körben, hogy erkölcs és köztisztesség dolgában sem Csikrákoson, sem Csikszentkirályon nem mennek a szomszédba.

A bécsi kereskedők nagyarányu tüntető felvonulása

A parlament feloszlalását követelték

Bécs, október 12.

Kedden délután Bécsben a kereskedők rendeztek impozáns aranyu tüntetést, amelyet már régebben bejelentettek. Az osztrák kereskedőket a végletekig elkésztették a kormány és a bécsi városvezetés kereskedelemellenes intézkedései és teljes számban vettek részt a viharos tüntetésen. A tüntetők a Károly-téren gyülekeztek, ahol több alkalmi szónok gyújtó beszédeket mondott, majd menetté alakultak és felvonultak a nagyköruton. Hatalmas zászlókat vittek magukkal, amelyekre a követeléseiket írták fel. Autóra szerelt hangszórók is voltak a csoportok élén, külön ecéla készített lemezekkel, amelyek az utca zaját túlharsova mennydörögtek el a kereskedők panaszait. A parlament és a városháza előtt játszódtak le a leghevesebb jelenetek. A tüntetők hangszórókon szónokoltak, követelve a parlament feloszlalását, új választások kiírását, valamint Seitz polgármester távozását.

Érdekes, hogy a hitlerista kereskedők külön csoportban vonultak fel. A tömeg „heil Hitler” kiáltásokkal fogadta őket.

A kereskedők tüntetése körülbelül egy óra hosszat tartott.

Öngyilkos lett egy szerelmes csernovici joghallgató

Csernovic, október 12.

Tegnap délután 2 óra felé a csernovici állomás tisztviselőit revolverdörrenés riasztotta fel. A lövés a harmadik osztályú váróterem felől hallatszott. A hivatalnokok odafutottak és egy fiatalembert találtak ott vérben fetrengve. Azonnal értesítették a mentőket, akik beszállították a szerencsétlent a kórházba, ahol operációs uton eltávolították melléből a golyvót.

Az öngyilkosnál talált iratokból kiderült, hogy Kulischer Teodornak hívják. Vizsnicára való, 19 éves és a csernovici

egyetem jogi fakultásának hallgatója. A további vizsgálat során azt is kiderítették, hogy az öngyilkosság egy szép csernovici lányért történt. Az ifjú szerelmi viszonyban élt a leánnyal, aki azonban néhány nappal elhagyta. Kulischer előző nap felkereste a hiúten leányt, kérte, hogy térjen vissza hozzá. Majd elkésredetten kijelentette, hogy bánatában öngyilkos lesz. A leány erre sem puhult meg, mire a fiatal diák kétségbeesetten elrohant és tegnap délután a pályaudvaron beváltotta végzetes fenyegetését.

Az orvosok remélik, hogy az öngyilkost sikerül megmenteni az életnek.

Magyar alpolgármesterc is lesz Temesvárnak

Temesvár, október 12.

Kedden délelőtti nagy érdeklődéssel lesté a város közönsége Temesvár város közgyűlését. A gyűlést Nicolau belügyi vezérigazgató nyitotta meg. Saganici Samuel dr. főjegyző bejelenti, hogy a tanácsagok sorából törölték a politikai jogaitól megfosztott Müller Károlyt és helyébe Smaranda Franciskát hívták be.

Az egyik kommunista tanácsag élesen tiltakozik Müller kizárása ellen. Hangsúlyozza, hogy a városi tanácstagság gazdasági természetű tisztség. A tanács azonban tudomásul veszi a főjegyző bejelentését.

Balta Koriolán politikamentes városi vezetést követel.

Ungár Adolf a magyarpárt részére második alpolgármesteri állás létesítését kéri, amire Nicolau vezérigazgató bejelenti, hogy Ungár köztársasági jogos és a második alpolgármesteri állásnak kireálása a legközelebbi gyűlés tárgysorozatába felvehető.

A kommunista tanácsosok még az első alpolgármesteri állást is szükségtelenné tartják. Ezután megejtik a választást. Polgármestert nem tudott választani a tanács, mert úgy Nicolajevici Pálra, pala-

mint Balta Koriolánra 13–13 szavazattal esett. Alpolgármester lett Schmilz Ferenc dr. A választmány tagjai: Bárdosi Ágoston, Hajdu Frigyes, Gugels Béla, Theodorescu és Oprean kommunisták.

MAROSVÁSÁRHELYT A MAGYAR POLGÁRMESTERJE-LŐLT KAPTA A LEGTOBB SZAVAZATOT

Belügyminiszeri rendeletre Marosvárárhelyen is inkadrálták a régi választott tanácsot. A régi tanácsnak 41 tagja van, akik közül 12 magyarpárti, 7 blokkista, 9 kommunista, 15 pedig román. Az ülésen Câmpeanu görög katolikus lelkész kor-elnökölt, majd az új polgármester és a tanács megválasztására került a sor. A szavazáson 38 tag vett részt. Dr. Fekete Gyula magyarpárti jelölt 18, dr. Pantea János, a jelenlegi polgármester pedig 14 szavazatot kapott. Minthogy a belügyminiszternek jogában van a jelöltek között választani, valószínű, hogy a polgármesteri székben továbbra is Pantea marad meg. Helyettes polgármesterek abszolút többséggel Radó Sándort választották meg. Az állandó hármastanács tagjaivá Szigyártó Gábor magyarpárti, Kovács Elek magyarpárti és Román Jon kor-mánypárti jelöltekéket választották meg.

Nyugaton a helyzet változatlan

Mindennapos elkeseredésünk és gyűlöletünk a válság rogyasztó terhei miatt ujabban a „külföldi szakértők” ellen irányul. Hetek és hónapok óta zeng nevüktől az ország s ma már a piaci árus is tudja, hogy kik ők és mit akarnak.

Valóban érdekesen csuszamlík hátrafelé a kisországok történelme. A messzi világrészen már ing a talaj a fehér hódítók lába alatt, lázonganak a gyarmatok színes rabszolgái, Indiában Gandhi passzív rezisztenciájának súlytalan eszközét a hindu vörösingesek fegyveres harca váltja fel. Ugyanakkor a civilizációjával és demokráciájával henegező Európa szívében kiépülnek az új gyarmatok, munkához látnak az új hajcsárok és robotolnak a fehér kulik. A hódítás — talán legyünk hálásak érte — nem tankokkal és bombavetőkkel történt, csak finom, diplomatikuss és üzleti eszközökkel. Még az előkelő távoli hódítók profitjának beszedését is a bennszülött törzsfőnökökre bízták. A forma szent, a nemzetecskek nem panaszkodhatnak, sovíniszta önértékük naiv tombolását nem tiltották el a napnyugati kamatszédő bölcsek. Beérték a jobbik részzel.

A kisországok közül nálunk lévén a legcinkusabban őszinte a politikai élet, a szakértők legutóbbi látogatásakor megtudhattunk mindent. Nem jöhet konverzió, nem lehet leszállítani a Banca Naționala kamatlabát, nem lehet ezt és nem lehet amazt, mert így szól a „szakértők” egyébként nem kötelező, állami méltóságunkat nem sértő, csakis „technikai segítség” és „nemzetközi együttműködés” jellegével bíró tanácsa. A tőkeerős országok gyámhatósági szerepe így leplezi le a nacionalista ideológiák naiv és elszánt voltát. Miközben függetlenek és önállóak az összes kis nemzetek, lobog százféle nemzeti zászló, zeng százféle himnusz és százféle nyelven folyik a nemzeti mellveregetés: kopáran, ijeszítően mered elénk a tény, hogy a nemzetköziség korában élünk. Az arany és acél internacionáléjának könyvelése, minden határsorompók fikcióin tul, éppugy számontartja az európai kisországok munkásának és parasztjának veritékét, mint az indoknai színes rabszolga iz-zadságos munkáját. Egyformán szedi be adóját valamennyitől és egyformán tartja nyilván életét és véréit is arra az esetre, ha a nagy üzlet, lényegében egyébként változatlanul, a háború gyilkos formáját ölti fel. Hé, rendfenntartó urak, kár annyit taposni a nemzetköziséget hirdető „hazátlan bitangokon”, ugyis nyakig ülünk már az internacionálizmus zavaros habjaiban.

Csakhogy ez nem a munka, hanem az arany és acél, meg a közös patakokban összecsobbanó embervér nemzetközisége.

Ez a nemzetköziség azonban speciális helyzetet teremt a kisországok számára.

Igy súlyosodik a kereszt a kisországok dolgozó tömegeinek vállán. Immár nemcsak saját uraikat kell ellátniok, földjáradékot és tőkeamatot kitermelniök, hanem extraprofitot is a messzibb és nagyobb urak számára. Így vontatódik minden kisállam hajója a nagyok sodrában, gazdaságilag, politikailag. Így jutottunk el arra a belátásra, hogy mindennapos mérgekünk, kormányon, bankokon, kartelleken és egyebeken kívül megfelelő részt kell juttatnunk a távoli vámszedőknek is.

A kisországok sajátos helyzete megszabja a vezetőik sajátosság szerepét is. Akarva, de nem akarva is, el kell vállalniok a külföld helyi ügynökének szerepét. El is vállalják, zsíros a kenyér. Nem könnyű szerep ugyan, nehéz pórázon tartani a rakoncátlan gyarmati bennszülötteket, a külföldi sugalmazások — stabilizáció mindhalálig, adóbehajtás a végletekig, fizetések leszállítása, stb. — nehéz feladat elé állítják a minden hájjal megkent törzsfőnököket is. Hogy ismét a legközelebbi, saját példához folyamodjunk, éppen a genfi tárgyalások káoszában bökte ki tiszteletreméltó őszinteséggel a román delegátus: Uraim, sokat végrehajtottunk mi tanácsaiból, de némelyeket még halogatunk, „a szociális viszonyok és a közrend fenntartása szempontjából”. Világos beszéd, csak nehéz megértetni a külföldi urakkal, akik előkelő távolságukból el sem hiszik, hogy néha megpattanásig feszül a hur.

Ez a gyarmati helyzet régi, egyik természetörvénye ennek a világnak. Hogy a szokásos kulisszák mögül kipattant a nyilvánosság elé, az csak fejlődésének magas fokát jelenti. Ez a törvény, a nagy hal, felfalja a kicsit és a tözsdéről a világ legtávolibb, legexotikusabb sarkába nyulnak el az érdekeltségek pókhálósálai. A kisország-sors ezzel a viláberendezkedéssel áll fenn és szűnik meg.

Nézzük tehát józan reménytelenséggel a november 1. elé, mikor Genf ismét tárgyal „támogatásunkról”. Emlékezzetek az Irás szavára: akinek van, adatik, akinek kevés van, attól az is elvétetik. Nem kaphatunk, csak adhatunk, mert nekünk kevés van, nekik sok: ez a törvény. Enyhitést legfeljebb végső kifacsartágunk miatt és arányában kaphatnak a kisországok, nehogy megbokrosodjék a tejelő alany és kirugja az istálló falát. S tetejébe még kötelesek hívó és aláztos szemeket meresztetni Nyugat felé, holott éppen az ő számukra:

Nyugaton a helyzet változatlan és reménytelen.

Körműves Géza

B. L. 5. OLDAL

ÉGI TITÁNOK

Négyszáz mozi vetítette egyszerre Amerikában. Berlint lázbacitette, Párisi lebilincselte, az egész világot pedig meghódította a világ legnagyobb német repülőfilmje az „Égi Titánok” (Wolkenstürmer), amelyet Brassóban a Fórum mozgó készül színrehozni. Zeppelin, Amerika kárpázatos repülője, ejtőernyő, légitámadás, légi akrobatika és minden, ami a modern légitechnika izgalmaihoz tartozik, meglevenedik ezen a németül beszélő kolosszuson.

Október
14
Péntek

Róm. kath.: Kalliszt vt.
— Protestáns: Helén.
— Görög: Paraszk. — Izraelita: 5693. Tisri 14. — Napkezte: 6.17. — Napnyugta: 17.15

— **A VILÁG LEGNAGYOBB EMLÉKMŰE.** Római tudósítónk írja: Napról-napra jobban kibontakozik Rómában a merész elgondolása. Forum Mussolini. A sportpáros, az óriási stadion, a fasizta testnevelési akadémia keretébe beillik az egy darabból alkotott tízenyolc méter magas emlékmű — monolít — amelyet Ricci államtitkár kezdeményezésére az olasz nemzet emel lángszű fia, Mussolini tiszteletére. Az emlékmű a fasizta akadémia oldalán, a Forum Mussolini bejáratánál fog állani. Az óriási monolít kilenc méter magas, kilenc márványtömbön nyugó talapzaton áll. Az alapzat márványtömbjeit hat másik márványtömb tartja. Az egész talapzat tizenkét méter magas és óriási vasbeton ágyba van beépítve. Magát az emlékoszlopot, a kockát és a felső kilenc tömböt hófehér karrarai, az alapítványt és az alsó hat tömböt pedig gyönyörű szíriai fekete márványból faragták ki. Maga a monolít kétszázhetven tonna. Ennél hatalmasabb emlékmű nincs az egész világon. A talapzatok márványtömbjeinek súlya nyolcvan tonna. Az emlékmű hat méter magas alapítványánál háromszáz tonna súlyú márványt használtak fel. Az egész emlékműhöz tehát hatszáz tonna márvány volt szükséges. Amilyen rettenetes munka volt ennek az óriási tömeg márványnak kifejtése és Rómába szállítása, éppen olyan nagy feladat lesz a kétszázhetven tonna súlyú emlékoszlopot tízenyolc méter magasságra felemelni, hogy a talapzatot elhelyezhető legyen. Negyven lépcsőfokot kellett építeni erre a célra és az emelőgépek fokról-fokra viszik előre a pastartályban elhelyezett óriási oszlopot. Az emlékműön nincs dísz. A felirat is csak két szóból áll. Az egyik oldalon ez áll: Mussolini. A másik oldalon: Duce. Semmi több.

P. H.

— **Időjárásjelentés.** A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint kisebb hűvösebb idő várható, változó felhőzetrel, egyes helyeken főleg keleten esőkkel.

— **KIGYULLADT EGY MOZI! AZ ELŐADÁS ALATT.** Bukarestből jelentik: A Rozika-mozgó délután öt órai előadásán a filmkamrában felhalmozott filmtöredékek vetítés közben kigyulladtak. A tűz a teremben óriási pánikot idézett elő. A közönség fejvesztve menekült a kijáratok felé. Szerencsére a tűz nem oltott komolyabb méreteket és a közönség közül se sérült meg senki sem.

— **Eddig ötven vagon keresletet jelentettek be a kolozsvári gyümölcskiállításra.** Kolozsvárról jelentik: A Kolozsváron, október 23-tól november 3-ig rendezendő gyümölcs, szőlő, bor, méz- és baromfi-kiállítás iránt Erdélyszerte szokatlanul élnék érdeklődés nyilvánul meg úgy a termelők részéről, mint a kereskedők részéről. Így például csak alma iránt eddig több mint 25 vagon keresletet jelentettek be. Miután a kiállítás látogatói vasúti kedvezményt is élveznek, előrelátólag a távolabbi vidékekről is sokan fognak a kiállítást felkeresni.

— **MA VAN AZ UTOLSÓ JELENTÉSESI NAPJUK A BRASSÓI GÉPJÁRMUTULAJDONOSOKNAK.** A brassói rendőrkvesztura közli, hogy azon gépjármutulajdonosok, akik még nem jelentkeztek osztályozás végett, október 13-ig bezárólag okvetlenül jelenjenek meg a rendőrség forgalmi osztályánál, különben kihágás címén eljárás indul ellenük.

Ujabb trafikrablás Jasiban

Jasi, október 12.

A regáti nagyváros egy idő óta vezet a bűnügyi statisztika terén. A banditák ijeszítő módon szaporodnak és nemcsak a lakosok vagyona, hanem élete sincs biztonságban. A városban rettegéssel hallják az egyre ismétlődő bűntettek híreit. Nemrégiben történt *Cojocariu Konstantin* rendőr meggyilkolása, aki tetten érte a betörőket s azok lelőtték. A bűnösök máig sem kerültek kézre. Továbbá a napokban adtunk hírt a Carol-utcai trafikban elkövetett rablógylósságról. Itt a banditák *Lascar Amália* dohánytösdjébe hatoltak be, megfojtották az asszonyt és elvitték az ott található pénzt, ékszert és a dohányárakat.

A város lakói még fel se ocsudtak rémületükből s máris újabb, páratlan ügyességgel és vakmerőséggel végrehajtott bűntény történt. Ugylátszik, a trafikokat különösen alkalmas helynek találják a banditák, mert az újabb merénylet is egy trafik ellen irányult. Nyilván számolták, hogy melyik napon történnek a befizetések a dohánymonopólnál s akkor törnek be, biztosan lévőben benne, hogy nagyobb összegű pénzt találnak összegyűjtve.

Az újabb merénylet tettesei elegánsan öltözött, uri kinézésű emberek voltak, a kikben álmában sem sejtette volna senki a banditát. *V. Parzaru Socola* utcai trafikjába tegnap két jól öltözött ur állított be, cigarettát vett, majd egyikük ezresekkel fizetett. A trafikos a váltópénz

— Az idén jobb eredménnyel vizsgázott a diákok. Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztériumba most futottak be az ország különböző részeiből az érettségi eredmények. A kimutatások szerint az eredmény jóval kedvezőbb, mint tavaly. Az egész országban az érettségizők átlag hatvan százaléka ment át a vizsgán.

— **AMERIKA, A VILÁGHÁBORU GYŐZTESE.** Newyorkból jelentik: Az Uniónak régebbi, nagyképűségtől mentes államfői és tudósai már régen megállapították, hogy Amerikának egyszersmindkorra smafu Európának minden háboruja és egyéb ribilliója. A világháborúban azonban az Unió fölvetette a hétszínű nagyképűséget és segített megakadályozni, hogy az európai országok meggyezéses békével végezzenek a háborújukat. Az Unió a győzelem koszorúját megszerzte magának, joga lett tehát győztes államnak nevezni magát. A rákövetkező gazdasági válság most aztán be is kötötte az Unió koszorúját: az Uniónak költségvetése a folyó pénzügyi év első negyedében 402.320.914 dollár, vagyis több, mint két és félmilliárd pengő deficitet zárult. Ez egy évre átszámítva legalább is tízmilliárd pengő államháztartási hiányt jelent. Még az amerikaiaknak is nagy ar a győzelem pusztá címéért, a győzelem jellege nélkül.

— **Tutajokon szállítottak el egy világitótornyot.** Varsóból jelentik: A lengyel tengerészeti hatóságok fontos technikai áthelyezést hajtottak végre: egy 25 tonna súlyú világitótornyot helyeztek át Gdyniából Helbe. Az egész művet mindössze négy órát vett igénybe, amelyből három óra a tutaion történt vontatással telt el. A világitótornyot Hel mólóján állították fel.

— **ARANY JÁNOS EMLÉKEZETE.** Kolozsvárról jelentik: Október 22-én lesz 5-ik évfordulója Arany János halálának. A magyar nemzet legnagyobb elbeszélő költőjének emlékeztetése az évforduló előestéjén, 21-én és az évforduló napján, 22-én, a Kolozsvárt székelő magyar irodalmi társaságok, az Erdélyi Irodalmi Társaság, az Erdélyi Helikon, a Pen Club Magyar Tagozata, a református, római katolikus és unitárius irodalmi társaságok a Magyar Színházzal együttesen az évfordulóhoz méltó, nagyszabású emlékünnepeket rendeznek, amelyben részt vesznek a középiskolai és főiskolai magyar ifjúság is. De kiveszi az ünneplésből a maga részét népünk is, a melynek olyan megértője, igaz és hű énekeke mint Arany, csak egy volt még, a nagyok legnagyobbika: Petőfi Sándor. Az egyesült földműves dalárdák kétszáztagú énekkara a költő népdalait fogja énekelni. Az előadás műsorát a költő legszebb remekeinek szóban, képből, énekből és zenében való előadása tölti ki. Az irodalmi társaságok és a színház által kiküldött rendező bizottság nagy gondot fordít az évfordulóra és azon van, hogy az emlékünnepeket egy tartalma, mint művészi formái tekintetében mindenképpen méltó legyen a nap jelentőségéhez.

— **Elárverezik az amerikai templomokat.** Newyorkból jelentik: Amerikában a gazdasági válsággal párhuzamosan különös módon biztosítják a hitelezők követeléseiket az egyházak, illetve hitközségek ellen. Eddig követeléseik fejében 292 templomot foglaltak le s valamennyi az előtt a veszedelem előtt áll, hogy rövidesen elárverezik. A templomok között sok a magyar református templom is. Lelkesek hónapok óta nem kapnak fizetést.

összeszámlálásával kezdett bajlódni, mikor az egyik ur megszólalt:

— *Nézze csak uram, eleredt az orra vére!*

Azzal nem várt sokat, hanem himzett zsebkendőt húzott elő zsebéből és a meglepett ember orra alá szorította. A trafikos, akit meghatott az ismeretlen udvariassága nem ugrott el s mire orrában érezte a kábítószert szagát, már késő volt. A kloroform egy pillanat alatt hatott és Panzaru eszméletlenül esett össze, anélkül, hogy csak egy segélykiáltásra is ereje lett volna.

Mialatt a trafik tulajdonosa eszméletlenül feküdt, a két uri betörő gondosan összeszedte mindent. A dohánybepátlásra összegyűjtött nagyobb összeget kiszérték a fiókból, majd gyorsan elpárologtak. Az utcan járók elcsúsztak, de ki gyanakodott volna a két gentlemanre, aki az izgalom legesekélyebb jele nélkül, nyugodt léptekkel jött ki a trafikból, látszólag gondtalanul füstölve elegáns cigarettáját.

A kábítószert hatása rövidesen elűzte, a szerencsétlen trafikos magához tért és látta, hogy üzletét kifosztották. Először hálát adott az Istennek, hogy nem járt úgy, mint Lascar Amália és legálább az életét megkímélte, majd a rendőrségre rohant és feljelentést tett. A hatóságok most lázas nyomozást indítottak, hogy az egyre vakmerőbben garázdálkodó banditáktól megtisztítsák a várost.

— **Nagykereskedés lopott autókkal.** Berlinből jelentik: Lopot autókval való nagyarányú kereskedés miatt Berlinben letartóztatták Rindfleisch 45 éves kereskedőt és egy társát, aki azelőtt pincér volt. A banda harmadik tagja még szökésben van. A három ember az ellopott gépkocsikat átalakította, azután eladta. Az eddigi megállapítások szerint mintegy 200 gépkocsit alakítottak át. A lopott autók közül eddig körülbelül negyvenet tudtak kézrekeríteni, ezek közül tizenkettőt Hamburgban, tizenkettőt pedig Lipcsében.

— **Veracruzban elkobozzák a papok vágyonát.** Mexikóból jelentik: Veracruz állam parlamentje törvényt hozott, amelyben az összes katolikus papok polgári jogait megvonja s egyben felhatalmazza a kormányt, hogy az egyházi vagyonokat azonnal foglalja le és adja át a polgári hatóságoknak.

JUBILÁL AZ ERNYŐ

1731-ben az angol James Harmey igen hasznos találmánnyal lepte meg a londoni kódos-eső időjárás között élő polgártársait, ugyanis az összecukható esernyőt hozta forgalomba. J. Harmey találmányának megvalósulása előtt Kinában élt és itt figyelte meg, hogy a lakosság papirosból készült ernyőket használ a napsugár égető hatásának ellensúlyozására.

Amiődön 200 évvel ezelőtt hazatért Angliába, azonnal hozzáfogott a kinaik által használt ernyőnek átalakításához, hogy az eső idők viszonyosságai ellen védekezni lehessen vele. Papiros helyett gyapjuból készült textilanyaggal borította ernyőjét és fabordákat alkalmazott, melyek segítségével összecukhatóvá vált a szerkezet. Minthogy J. Harmey esernyője a gyártás kezdetlegessége folytán igen sokba került, nagyon nehezen terjedt el és csak később, amikor a feltaláló követői acélbordákat alkalmaztak és magának az esernyőnek a formáján is sokat változtattak, terjedt el az egész világon.

Az esernyő feltalálása óta napjainkig is számtalan kísérlet történt arra nézve, hogy a szokásos külső formán változtassanak, de a legmodernebb ernyők alaptervezete is csak ugyanaz, mint 200 évvel ezelőtt.

— **Két vakbeli ember.** A londoni „Lancet” című orvosi lapban Margarucci római sebészstanár beszámol arról, hogy egy beteget hasában két vakbele talált. A beteg vakbélgyulladásban szenvedett és Margarucci megoperálta. Amikor a gyulladt főregnyulványt eltávolította, legnagyobb meglepetésére egy másik, teljesen egészséges főregnyulványt talált mögötte. A tanár ezt ugyanolyan abnormalisnak tartja, mint azokat az eseteket, amikor valakinek hat ujj van a kezén.

— **Brassói hírek.** A Banca Nationala helyi fiókja jelentette a rendőrségnek, hogy a keddi nap folvamán két hamis ezrest helyeztek el a pénztárba. Mint megállapították, az egyiket a Casa Cercuialól, a másikat egy szász kereskedőtől kapták. Mindkét hamis bankó egy szériából való és olyan tökéletes hamisítás, hogy azt laikus fel nem ismerheti. Tekintve, hogy a pénzeket egy és ugyanazon séma szerint készítették, valószínű, hogy több is van forgalomban belőlük. A nyomozás megindult az ügyben. — Sorasan Eszter brassói lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki 13 ezer lej értékű ékszeri lopott tőle. A rendőrségnek

sikerült a tettest Benedek Gavril Vasut utcai fiatalember személyében elfogni, a ki beismerte, tettét.

— **Jégkorszakbeli vadászterületet fedeztek fel** Badenben. Badenben a legutóbbi napokban számos érdekes történelmi, előtti időkből származó leletre akadtak. Így Engen közelében az egyik erdőben felfedeztek egy jégkorszakbeli vadászlehelvet és pihenőt, ahol annak idején iramszarvasokra vadásztak. A régészek ezen a helyen sok ezer darab tüzkőből készült lándzsahegyet találtak, azonkívül más kőből való vadászszközöket, Agancsaradványok, iramszarvasok, vadlovak és sarki rókák csontvázai is voltak a felfedezett őskori vadászlehelven. — Donauschingenben nagy római település alapítványait találtak meg legújabbán, Singen körvénékén pedig aleman sírokat bukkantak, amelyekben kardokat, késeket és dárdaakat találtak. Ladenburgban viszont megtalálták az alapítványát egy római tégláégetőnek, ahol még rómaiak által készített tetőcserepekre is bukkantak.

— **A dalai láma elmenekült?** Kalkutából jelentik: Tibetből polgárháború híre érkezett. A tibeti lakosság fellázadt a dalai láma ellen, akinek menekülnie kellett székhelyéről. Jelenlegi tartózkodási helye ismeretlen. A lázadók és a tibeti katonaság között Kari tartomány keleti határára véres harcok folynak. A lázadást, hic szerint, a tibeti kereskedők szították, akik azzal agították a nép körében, hogy azért olyan nagy a nyomor Tibetben, mert a dalai láma megtiltotta, hogy a tibeti kereskedők üzleteket kössenek külföldiekkel. A tibeti kormány nemrégiben valóban kiadott egy rendeletet, amelyben megtiltotta, hogy a szomszédos Indiával kereskedelmi forgalmat bonyolítsanak le.

Márkus László lesz

a budapesti Nemzeti Színház igazgatója

Budapest, október 12.

Hepesi Sándor, a budapesti Nemzeti Színház igazgatója ellen egyik elbocsátott szolga különböző vádakot emelt, a melyek következtében a kultuszminisztérium bizalmas vizsgálatot indított ellene. Bár a vizsgálat rehabilitálta a színház-igazgatót, az annak ellenére sem marad meg a színház élén, hanem ha néhány hónap múlva hazatér Newyorkból, ahol jelenleg tartózkodik, visszavonul és csak színházi irodalommal és műfordításokkal akar foglalkozni. Helyét minden valószínűség szerint Márkus László, az Operaház főrendezője veszi át, aki a mostani szezonban is helyettesítette már.

Október 18-án ül össze az angol parlament

London, október 12.

Az angol képviselőház őszi ülészakának megnyitását október 18-ra tervezik. Egész héten sorozatos minisztertanácsokat tartanak, amelyekben megbeszélik a tárgyalásra kerülő fontos külpolitikai és gazdasági problémákat.

Csunya kulturbotrány a szegedi egyetemen

Szeged, október 12.

Kedden, a kora reggeli órákban a szegedi egyetem nagytermet díszító freskóba valaki belekarcolta a következő szövegű feliratot: „Le Gömbössel!” Az egyetemi ifjúság nagy felháborodással vette tudomásul a vandalizmust és azt követelte, hogy a zsidó hallgatókat távolítsák el az előadásokról. A zsidó hallgatók önként és incidens nélkül hagyták el az egyetemet. Az esettel kapcsolatban a kultuszminisztérium érélyes vizsgálatot helyezett kilátásba.

★ **Szenzációs művészi eseménynek ígérkezik a helybeli G. Ongyerth hangversenyiroda által csütörtökön, f. hó 13-án a szász főgimnázium aulájában rendezendő zongoraest, melyen Loebel zongoraművész műtatkozik be. A fiatal művész az első külföldi, aki a berlini Zeneakadémián aranyérmet nyert. Ezen aranyérem a berlini akadémia annak fennállása óta csak öt ízben osztotta ki, mindenkor csak egészen kivételes tehetségeknek. A művész első hangversenyeit a berlini sajtó nagy elragadtatással kommentálta. Bukarestben Iora mester vezetése alatt zenekar kíséretében egy zongorahangversenyre, továbbá A. Georgescu mester vezetésével álló filharmonikus társaság önálló hangversenyre szerződött. E hét hétfőjén a helybeli zeneszakértők gyűlése megállapította, hogy egy egészen rendkívüli tehetség magasán ívelő tudását élvezték, melynek elragadó muzikalitása és tökéletes technikája a legnagyobb bámulatot érdemli. Ily adottságok mellett bizonyára rendkívüli élményben részesülhet minden látogató. A Hiemeskőféle könyvkereskedésben még kaphatók — amint halljuk — egyes jegyek, melyek egységára 46 lej.**

OKTÓBER 14.

Ausztria – Románia mérkőzés előtt

Lehetünk-e első a Középeurópai Kupában?

Brassó, október 12

Pár nap múlva, október 16-án újra válogatott labdarugómérkőzésre áll fel Románia csapata. Az osztrákok ellen játszanak, az osztrák amatőrök ellen, egy vidéki városban, Linzben. A mérkőzés nagy tétért folyik: az amatőr Középeurópai Kupáért. Négy nemzet labdarugói versenyeznek a díszes trófeáért: Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország és Románia legjobb amatőrjei.

A mérkőzés-sorozat a vége felé közeledik. Az első fordulónak már rég vége, a másodikból is lejátszottak jónéhányat, hátra van még összesen négy mérkőzés, melyek közül az egyik a következő vasárnap kerül sorra.

A jelenlegi helyzet szerint Románia áll legjobban, mert három mérkőzésen ugyanannyi pontot szerzett, mint a csehek és a magyarok négyen és az osztrákok ötön. A táblázat a szeptember 18-iki Magyarország–Ausztria 8:1 arányú mérkőzés után a következő volt:

1. Csehszlovákia 4 2 — 2 10:7 4
2. Magyarország 4 2 — 2 14:10 4
3. Románia 3 2 — 1 8:6 4
4. Ausztria 5 2 — 3 11:20 4

(A számok sorrendben: játszott, győzött, döntetlen, veszített, adott gól, kapott gól, pontszám.)

Hátralevő mérkőzések: Ausztria–Románia, Magyarország–Csehszlovákia, Magyarország–Románia (?), Csehszlovákia–Románia.

Van-e esélye Romániának, hogy megnyerhesse a Kupát? A lengyel mérkőzés előtt könnyebben felelhetünk volna a kérdésre és határozottan mondhattuk, hogy igenis: Románia jogos favoritja a versenynek. De mit mondjunk az 5:0 után?

A román válogatott hazai pályán, saját közönség előtt katasztrofális vereséget szenvedett a lengyelektől. Jövő vasárnap idegen pályán játszik, idegen közönség előtt, lábaiban másfél napos utazással, várhatunk-e győzelmet a budapesti 8:1-es vereség miatt utolsó helyre került szívós osztrákok ellen, akik mindent el fognak követni, hogy díszesebb helyre kerüljenek?

A román válogatott rendkívül nehéz feladattal elé kerül vasárnap. Az 5:0 demoralizáló hatása kétségtelenül benne él minden játékosban s a csapat önbizalmát nem növeli ilyesmi, különösen akkor nem, ha az 5:0-ban ludas játékosok többsége alkotja majd az új együttest. Új emberek kellenek, bevált harcosok, egységes csapat s ha hinni lehet az új válogatásban, úgy azt véljük, hogy jó csapatot sikerült összeállítani, olyat, mely a siker reményével veszi fel a harcot az osztrák amatőrökkel.

Az új csapatösszeállításnál már eleve el kellett tekinteni a professzionista játékosoktól s így kiesik Bürger, Dobay és Schwartz. Az amatőr kupáért a Ripensia játékosai nem játszhatnak s a játékosok kiesésével már megoldódott nagyjából a támadó quintett összeállítása. A NAC kitűnően bevált, összeszokott csatársorának a beállítását a válogatóbizottság szerint a legjobb megoldás és csak szükség esetén kerülne középre Sepi, vagy a balszéle az Universitatea másik embere, Surlasiu. A legvalószínűbb csapata tehát: Czinczer, — Bulzan, Albu, — Chiroiu, Steinbach (?), Moravetz, — Glanczmann, Kovács, Rónay Bodola Kocsis. Új ember Bulzan a Crisana háttérvédje, és Chiroiu, a CFR fedezete.

Szó volt Vogl beállításáról, azonban ettől el kellett tekinteni, mert a kiváló középfedezet nem kap szabadságot s így Steinbach-hoz tértek vissza, csak még kérdés, hogy ő vállálja-e a játékot a multikori tünnetes miatt.

A védelem jó, a csatársoron dől el a mérkőzés sorsa. A NAC csatárok nincsenek a legjobb formában, de épp ezen a mérkőzésen akarják bebizonyítani, hogy ők a válogatott csatárok és nem mások. Presztizskérdést csinálnak vasárnapi linzi játékukból s ha jól megy nekik, ellenállhatatlanok lesznek. Rónay ptkos dirigens, a szárnyak gyorsak, összeszokottak, itt nem igrkeznek egymást „égetni”. mert mind egycsapatbeliek. Mi bizunk a NAC csatársorában és Románia győzelmét várjuk. Ezt annál inkább hisszük, mert az osztrák

amatőrfutball gyenge. A csapatot vidékiekből, linzi és grázi játékosokból állítják össze. A magyarok legutóbb 8:1-re verték őket. Ők is arra készülnek, hogy rehabilitálják magukat. Hazai pálya, közönség mellettük szól, de viszont a közönség magatartása a román csapatra nézve sem lesz olyan kellemetlen, mint volt saját fővárosában, Bukarestben.

Román győzelem esetén az első helyre kerülünk. A csehek elleni mérkőzést is meg kell nyerni (a mult kötelez erre!) s ekkor öt mérkőzés nyolc pontjával vezetnénk. A magyar-cseh mérkőzés valószínűleg a előbbiek győzelmét hozza s ez esetben Magyarország második helyen állna, hat ponttal. Ausztria és Csehszlovákia vereségeikkel kiesnének a versenyből és hátra volna még a döntő: Magyarország–Románia!

Magyarország—Olaszország atlétikai verseny lesz vasárnap

Budapest, október 12.

Vasárnap Firenzében zajlik le Magyarország és Olaszország válogatott atlétáinak versenye, melyre mindkét országban nagy előkészületek történtek.

A Magyar Atlétikai Szövetség a MAC versenye eredményeinek alapján összeállította a válogatott csapatot, mely a következő:

- 100. m. Raggambi dr., Schier.
- 400 méter: Barsy, Szalay.
- 800 méter: Szabó, Zsitvai.

- 1500 méter: Szabó, Govrik.
- 5000 méter: Simon, Kelen.
- 110 méteres gát: Kovács, Jávör.
- Magasugrás: Bódossy, Késmárki.
- Távolugrás: Balogh, Fekete.
- Rúdugrás: Zsuffka, Király.
- Súlydobás: Darányi dr., Csányi.
- Diszkoszvetés: Remecz, Donogán.
- Gerelyvetés: Várszegi, Budavári.
- Olimpiai staféta: a helyszínen.
- A huszonnégy tagból álló csapat csütörtökön reggel indul Firenzébe.

ÁRTATLAN VAGYOK!...

REGÉNY

Írta: FARKAS ALADÁR

Hiszen éppen neki, mint írónak kell tudnia azt, hogy az újság milyen hatalmas fegyver és, ha egy ilyen hirdetés megjelenik, ahol a nyomravezető számára — mondjuk — ötezer márká jutalmat biztosítunk, akkor százával fognak jelentkezni az emberek... Érti Kroner ur, én ezeket mondanám Peticsnek. Remélem, nem értett félre? Nem gyanúsítom Telgét, de éppen úgy, ahogy nem bánom. sőt örülök, hogy Petics minden lépésemet követi, éppen úgy szeretném, hogy Telge körül is megejtene a szükséges vizsgálatot.

— Igaza van — motyogta ez a szegény öreg ember —, beszéllek Peticskel... Mindent meg kell tenni, hogy utólag ne érhessen semmi szemrehányás. De csak azt nem értem, miért magát gyanúsítja?

Autótaxi állt meg a bejárat előtt. Petics szállt ki a kocsiból.

— Tudna nekem néhány percnyi időt szentelni, Kroner ur? — Kérdezte minden köszönés nélkül.

Engem csak az nyugtatott meg, hogy nemcsak nekem, de megbízójának, az öreg Kronernek sem köszönt.

— Menjünk talán be az irodába — mondta Kroner felvillanyozva. Ez a szerencsétlen ember már akkor is boldog volt, ha Peticskel a lányáról beszélgetett... — jó, hogy jön Petics ur, fel akarom hívni egy pár dologra a figyelme... Telge urat is meg kellene...

Petics durván közbeszólt: — Telge nem bűnös...

Engem elöntött a düh. Eleinte nem tartam zavarni őket, de ahogy ezt a három szót hallottam, én is utánuk mentem a Kroner kis irodájába.

— Kedves Petics ur, maga azt mondja Telgéről, hogy nem bűnös! — és itt rácsaptam az asztalra. — Hát én talán bűnös vagyok?

— Pardon, — mosolygott Petics. — Ne mérgelődjön. Aki haragszik, annak soha sincs igaza. Sohasem mondtam Önre, hogy bűnös, én legfeljebb néhány gyanus körülményről tettem említést.

— De az Isten szerelmére, ember! — mondtam és nem törődtem azzal, hogy az üzletben a segédek is meghallják a beszélgetésünket... — Hát nem veszi észre, hogy milyen furcsa módon zsonglörködik Ön a szavakkal? Telge nem bűnös, viszont én gyanus vagyok. Mondja csak... — és megfogtam mellén a kabátját — hát én miért vagyok gyanus?

— Eressze el a kabátomat... Ön csak

addig gyanus, amíg pontosan beleillik a teoriámba.

— Ugy? — kiáltottam —, hát ha csak éppen erről van szó, akkor én is kidolgozok Önnek egy teóriát, ahova pontosan beleillesztheti Telge író urat! Hallgasson ide... Telge ur, a fiatal tehetséges író, az újságíró bálon megismerkedik Kroner Elzá, a milliomos textilkereskedő egyetlen leányával. Megtetszik neki az előkelő urileány. Az első percekben azt hiszi, hogy valami arisztokrata lánnyal került össze, aztán megtudja, hogy a lány papája a dugaszdag nagykereskedő. Nagyszerű, hiszen ebben az esetben házasság is lehet a fenékől szerelemből. Vad, szerelmes ömlengésekkel teli versek jelennek meg Telge tollából és pontosan három nappal a bál ismeretség után, Telge ur megköri Kroner Elza kezét. Kroner ur biztosabb kezekben szeretne volna leánya sorát tudni és már ki is nézett a lánya számára egy komoly fiatalembert, akit biztos üzleti érdeke arra predesztinált, hogy valaha ennek az üzletnek vezetője legyen. szóval Kroner ur nem nézi jó szemekkel ezt a szerelmi házasságot. Ellene van, de csak addig, amíg meggyőződik arról, hogy a lánya tényleg ragaszkodik ehhez a házassághoz. Rendben van. Kitűzik az esküvőt és erre a boldog menyasszony el-tűnik...

— Pardon egy pillanatra — szól közbe Petics — szabadna tudnom, hogy lett volna az a biztos üzleti érzékű fiatalember, aki esetleg átvethette volna a Kroner cég vezetését?

— Az nem tartozik ide — mondtam hevesen —, de különben, ha éppen tudni akarja, hát igen is, ca lettem volna az. Ne mosolyogjon, Petics ur. Ezt ön nagyon jól tudta és legyen szíves kiméljen meg az ilyen detektívregényekbe illő teátrális beállításoktól. De hadd folytassam... Szóval: megtörténik az eljegyzés. Mindketten usznak a nagy szerelmi boldogságban. Minden perc tele van újabb és újabb szenzációval. Elkövetkezik a tragikus huszonnégyedik Kroner Elza, szokása szerint, pontosan délután négy órakor kilép a Kroner-villa kapuján. Ésik az eső. Az író ur egy taxival érkezik a találkahelyre. A soffőr, aki látja, hogy szerelmes párral van dolga, meg sem kérdezi, hogy hova hajtsa, szó nélkül viszi őket Grünwald felé. Ők ketten annyira el vannak foglalva egymással, hogy nem is veszik észre, hogy merre jár velük a taxi. Telge néz ki az ablakon, alig ismeri

Tiszta, friss arcbőr és fehér, puha kezek

NIVEA-CREME

által.

Az arcnak és kéznek friss, ápolt külsőt biztosíthatunk, ha esténként és mielőtt a szabadba megyünk, Nivea-Creme-mel bedörzsöljük és gyengéden megmasszírozzuk. A Nivea-Creme euceritet tartalmaz, amely pótolja az elvont természetes bőrfaggyút, táplálja

és erősíti a bőrsejteket, élénkíti a bőrsejtek működését, úgy hogy a bőr nemcsak újból tiszta, sima, puha és fiatalos-friss külsőt kap. — Nivea-Creme csak originál csomagolásban: tubusban, vagy dobozban valódi. Kímérve a krém nem originál „Nivea”.

Nivea Creme Lei 16,00 — Lei 72,00

BEIERSDORF & CO. S. A. R., Strada Juliu Maniu 39, BRAŞOV

meg a környéket, úgy szakad az eső. Már régen elhagyták Berlint, Staaken felé járnak. Örökké nem ülhetnek a taxiban és Telge agyán villámgyorsan szabad végig a gondolat: itt a környéken ismer egy penziót, az ilyenkor egészen üres és a penzió tulajdonosnőjével jó viszonyban van. Már többször járt kint nála, amikor egész diszkrét természetű randevuja volt valamilyen előkelő asszonnyal. Az eső még mindig esik. Telge ráveszi a szegény lányt, hogy pihenjenek meg a penzióban.

Az öreg Kroner szivarja kialszik, tágra meredt szemekkel vigyáz minden szavamra. Petics ráhajol az asztalra és a ceruzájával furcsa ákombákomákat rajzol maga elé. Egy pillanatra úgy tűnik fel nekem, mintha az esőben száguldó autótaxi útját rajzolná fel.

— Na, folytassa kérem. — mondta Petics, — nagyon érdekes, ahogy ön előadja a dolgot...

— Szóval felmennek a penzióba. Itt iszonyu ostrom következik. Hiszen két hét múlva ugyanis az enyém lesz, hát miért utasítsz most el magadtól? De a lány konokul védekezik. Nem leszek a tied. Nem attól félek, hogy mások megtudják, attól sem félek, hogyha egyszer a tied voltam, elvesztem a becsületet, hanem... De Telge már nem is hallja, hogy mit beszél ez a leány, már nem a finom tollú író harcol ott azzal lánnyal, hanem a him, akinek a szemébe lóg a haja, vadul lobog a vére és a szeme úgy izzik, mint a parázs... Ott áll ugrásra kész karmokkal a nőstényt kívánó him, az orrcimpái reszketnek, minden izma pattanásig feszült... Birkóznak... A lány majdnem izmosabb, mint a férfi. Igazi sportlady. Az asztalon még ott áll az uzsonnateríték, amit még a finoman mosolygó író rendelt férőrával előbb. A lány felkap az asztalról egy kést. A férfi ki akarja csavarni kezéből. Szörnyű dulakodás támad. Egyszerre a lány felsikolt. A kés a mellébe szaladt...

— Szent Isten! — sugta Kroner elfehéredő szájjal.

— Folytassa kérem, folytassa — mondta Petics — nincs szükség az ilyen teátrális szünetekre...

— A lány a földön fekszik, a melle csupa vér, Felnylik az ajtó. Bejön a penzió tulajdonosnője. Mit tett maga szerencsétlen? A lány ott fekszik a földön, a kést még mindig görcsösen szorítja a kezében. Baleset történt... végzetes szerencsétlenség. Én nem nyultam hozzá, ő maga... Az asszony kétségbeesetten siránkozik: ha a rendőrség kijön, tönkre vagyok téve. Mit tett maga szerencsétlen? Egy másra néznek. Itt nincs szükség sok beszédre. Mind a ketten tudják, hogy a holttestet el kell tüntetni. Igyekeznek megnyugtanni lelkiismeretüket, hiszen nem történt gyilkosság. Ugy temetik el a szerencsétlen lányt, hogy megdermedt kezében még most is szorítja a véres kést. Késő estig dolgoznak, hogy minden nyomot eltüntessenek. Kora hajnalban érkezik vissza Berlinbe... Az első nap öngyilkos akart lenni, de azóta már öt nap telt el... ma már arra gondol, hogy az újságokban megjelenik Kroner Elza fényképe és a nyomravezető számára nagyobb összeget helyeznek kilátásba, akkor talán a koronatanu kimene-kül külföldre és valamelyik ismerőse útján igyekszik a jutalmat megszerezni.

Az öreg Kroner megfogta Petics kezét.

— De, hiszen ezt a Telgét már régen le kellett volna tartóztatni...

— Még ott nem tartunk — mosolygott

UJABB

BUTOR-ÁRREDUKCIO SZÉKELY ÉS RÉTI

Butorgyárában

BRASSÓ BUKAREST MAROSVASARHELY

Brassói Lapok Könyvosztályában